

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan asettaminen / vuoden 2023 eduskuntavaalit

Kunnanhallitus 16.01.2023 § 4
504/00.00.00.00/2022

Vuoden 2023 eduskuntavaalien vaalipäivä on 2.4.2023 ja kotimaan ennakkoäänestys järjestetään 22.-28.3.2023.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava:

- 1) kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme; sekä
- 2) laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Vihdin kunnan äänestysalueet ovat seuraavia:

Nro	Äänestysalue	Äänestyspaikka
001	Kirkonkylä	Liikekeskus Pääkonttori
002	Vanha-Nummela	Nummelanharjun koulu
003	Hiidenvesi	Nummelanharjun koulu
004	Härköilä	Nummelanharjun koulu
005	Ojakkala	Ojakkalan koulu
006	Pohjois-Vihti	Haimoon koulu
007	Otalampi	Otalampi-talos
008	Etelä-Vihti	Huhmarnummen koulu

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten kelpoisuus

Sekä vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenten että niiden varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eli vuoden 2019 eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolueita.

Vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Varajäsenet eivät siis ole henkilökohtaisia.

Vaalilautakuntien jäsenten ja varajäsenten poliittista edustavuutta tarkastellaan erikseen.

Myös tasa-arvolain soveltamisessa tarkastellaan vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten edustavuutta erikseen. Sekä

varsinaisissa jäsenissä että varajäsenissä on siis oltava naisia ja miehiä kumpiakin vähintään 40 %.

Kuntalain 71 §:n mukaan vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö,

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuudet valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.

Vaalilautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaaleissa ehdokkaana oleva. Vaalilautakunnan jäsenenä oleva ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia äänestäjän avustajana. Vaalitoimikunnan jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaaleissa ehdokkaana oleva eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi.

Kuntalain 70 §:n 1. momentin mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Suostumus on valinnan edellytys, joten se on annettava ennen valintaa. Laissa ei säädetä suostumuksen muodosta, mutta se suositellaan annettavan kirjallisena.

Kuntalain 84 §:n mukaan mm. (vaali)lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus. Ilmoitus tulee tehdä johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Muita Vihdin kunnan vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan jäsenten ja varajäsenten valintaa koskevia seikkoja

Kunnanhallitukselle on sähköisessä kokouksessa annettu tieto edellisten eli vuoden 2022 aluevaalien vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan jäsenistä ja varajäsenistä. Edellä mainittuun luetteloon on merkitty ne, jotka ovat tai eivät ole oman ilmoituksensa mukaan käytettävissä vuoden 2023 vaaleissa. Lisäksi luettelossa on muita henkilöitä, jotka ovat kiinnostuneet toimimaan vaalilautakunnissa tai vaalitoimikunnassa.

Aikaisempaan tapaan kaikki Vihdin kunnan vaalilautakunnat käyttävät sähköistä vaaliluetteloa. Kannettavalla tietokoneella käytettävä sähköinen

vaaliluettelo on korvannut paperimuotoisen luettelon kunkin äänestysalueen äänioikeutetuista. Vaaliluetteloon vaalilautakunnat kirjaavat vaalipäivänä äänestäneet. Sähköisen vaaliluettelon käyttö edellyttää perustason tietotekniikan käyttötaitoja.

Lisäksi kaikki Vihdin kunnan vaalilautakunnat ilmoittavat vaalipäivän tulokset äänestyspaikalta suoraan vaalitietojärjestelmään. Vaalipäivän äänestyksen päätyttyä ja vaalilautakunnan laskettua alustavan tuloksen vaalilautakunta ilmoittaa alustavan laskennan tuloksen oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään. Vaalitietojärjestelmästä alustavat tulokset siirtyvät oikeusministeriön toimesta yleiseen tietoverkkoon ja sitä kautta medialle.

Koronapandemian tai muun epidemiatilanteen vaikutus vaaleihin

Oikeusministeriö sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) antavat tarvittaessa ohjeita vaalien järjestämisestä koronapandemian tai muun epidemiatilanteen aikana. Mahdollisen epidemian aikana vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan toimintaan ja kokoonpanoon vaikuttavat mm. seuraavat seikat:

- eduskuntavaaleissa noudatetaan pääsääntöisesti samoja menettelytapoja mahdollisen epidemian osalta kuin vuoden 2022 aluevaaleissa;
- jos vaalilautakunnan tai vaalitoimikunnan jäsen tai varajäsen saa sairastumisen oireita, tulee hänen jäädä heti kotiin;
- vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan jäsenille ja varajäsenille on asetettava sijaisjärjestelyt ja avustavaa henkilöstöä on oltava riittävästi varalla jopa siinä tapauksessa, että kaikki sairastuisivat tai jouduttaisiin asettamaan karanteeniin;
- äänestyspaikalla voidaan noudattaa kahden metrin turvaetäisyyksiä;
- äänestäjien opastamiseen ja jonojen ohjaukseen tulee olla riittävästi vaalilautakunnan jäseniä tai varajäseniä taikka avustavaa henkilöstöä;
- karanteeniin tai eristykseen tartuntatautilääkärin päätöksellä määrätty henkilö ei välttämättä pääse vaalipäivän äänestyspaikkaan sisälle, joten vaalilautakunnan on varauduttava toimittamaan hänen äänestyksensä äänestyspaikan ulkopuolella;
- vaalipäivänä äänestyksen järjestäminen äänestyspaikan ulkopuolella vaatii vähintään kuuden vaalilautakunnan jäsenen tai varajäsenen yhtäaikaista paikallaoloa: 3 vaalitoimitsijaa toimittaa ulkoäänestyksen ja 3 vaalitoimitsijaa hoitaa äänestystä äänestyspaikan sisällä.

Valmistelija

Antti Luukkanen etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 767 4798

Esittelijä

Kunnanjohtaja Erkki Eerola

Ehdotus

Kunnanhallitus päättää vuoden 2023 eduskuntavaaleja varten

- 1) valita kullekin kahdeksalle äänestysalueelle vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme;
- 2) valita laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten vaalitoimikunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme; sekä
- 3) varmistaa Vihdin kunnan vaalilautakuntien toiminnan vaalipäivänä siten, että kunkin äänestysalueen vaalilautakunnan varajäseninä voivat tarvittaessa toimia kaikkien muiden vaalilautakuntien jäsenet ja varajäsenet. Jos jäsenten tai varajäsenten siirtoa vaalilautakunnasta toiseen tarvitaan, siitä päättävät ao. vaalilautakuntien puheenjohtajat.

Päätös

Kunnanhallitus päätti jättää asian pöydälle.

Tiedoksi

- valitut, keskusvaalilautakunta